INTERVIU CU SCRIITORUL PAUL DORU MUGUR: „ROMÂNIA ARE DENSITATEA CEA MAI MARE DE POEȚI TALENTAȚI DIN LUME”

Autor: Andreea Iulia Scridon | 16 februarie 2022

Paul Doru Mugur este scriitor, traducător și editor. În calitate de scriitor, a debutat cu volumul *Scutul lui Perseu* (editura Publistar, Bucureşti) în 1999. În 2006, a lansat volumul de poezii *Ceva uşor* (editura Brumar, Timişoara). În urma publicării volumului de nuvele *Psihonautica* (editura Curtea Veche, București, 2009) a fost inclus în volumul *100 to watch: a directory of New Romanian creative talent*, realizat de Institutul Cultural Român din București. În 2019 a publicat placheta de versuri *50*, care conține o selecție de poezii originale și traduceri. A editat, tradus și colaborat la mai multe antologii de poezie. De asemenea, în 2000, a fondat revista electronică culturală *respiro* (respiro.org) și, în 2007, alături de Corina Șuteu, a inițiat festivalul de film „Making waves” din New York (https://makingwaves.filmetc.org).

1. Care sunt preocupările dumneavoastră literare? Câte antologii ați publicat până acum?

Scriu mult, public puțin. Scriu poezie, proză, filosofie, eseuri, critică literară și de arte vizuale, aforisme (cum sună: sunt aforist) și am publicat patru volume pe hârtie, precum și câteva zeci de texte pe site-ul *Respiro* (http://respiro.org/).

Până acum, în afară de creațiile personale, am publicat pe hârtie patru antologii de poezie după cum urmează:

Două în limba engleză, *Born in Utopia, an Anthology of Modern and Contemporary Romanian Poetry* (Talisman House, New York, 2006) și, respectiv, *The Vanishing Point that Whistles, an Anthology of Contemporary Romanian Poetry* (Talisman House, New York, 2012) și două în limba română: *Locul Nimănui, o Antologie de Poezie Contemporană Americană* (Cartea Românească, București, 2006) și *Poeme din Zona de Tranzit, Antologie de Poezie Hispanică Contemporană* (Tracus Arte, București, 2020). În prezent, colaborez cu Claudiu Komartin la o antologie de poezie românească recentă pe care o vom traduce în engleză. De asemenea, împreună cu Angelica Lambru, am tradus și traducem din spaniolă în română, o selecție din poeziile lui Octavio Paz.

2. Cum este văzută literatura română în occident/în țările anglofone/Statele Unite?

Limba engleză este un continent vast. Cu puține excepții notabile (Sharon Mesmer, de exemplu, o poetă din Brooklyn care l-a citit și îl citează în poemele ei pe Lucian Blaga), autorii americani contemporani sunt antrenați într-o perpetuă competiție, sau „anxietate a influențelor”, cum a numit-o Harold Bloom, cu autorii și tradiția foarte bogată de limba engleză și sunt mult mai interesați să citească autorii propriei culturi decât autorii români. Ieri am fost foarte neplăcut impresionat să frunzăresc în librăria Shakespeare, „The Armchair Explorer”, o carte publicată de Lonely Planet care are ca subtitlu „Discover the Best Music, Film and Literature from Around the World” și să constat că România nu figurează acolo cu absolut nicio referință culturală. Este un adevăr dur, dar, pentru majoritatea americanilor, literatura și cultura română, practic, nu există. În afara câtorva specialiști în cultura est-europeană sau în limbi romanice din mediul academic și a altor doi-trei intelectuali excentrici interesați de culturi „exotice”, literatura română este invizibilă peste ocean.

3. Ce argumente putem să aducem în favoarea literaturii române, în așa fel încât să fie de interes pentru cei care nu sunt români?

Reclama ar suna cam așa: „Literatura română este impregnată de esențele tari ale unei țări magice, pe care dacă o veți vizita, nu o veți mai uita niciodată. Veți fi surprinși, sunt sigur, să descoperiți în țara vampirului Vlad, a Nadiei Comăneci, a lui Gică Hagi și a Simonei Halep, densitatea cea mai mare de poeți talentați din lume”.

4. Care sunt principiile de bază în crearea unei antologii?

Fiecare dintre noi avem, mai mult sau mai puțin conștienți, gusturile noastre în materie de poezie. De aceea, antologatorul nu trebuie să se lase orbit de idiosincraziile personale și trebuie să includă într-o carte o selecție cât mai largă de voci poetice distincte, nu neapărat toate congruente cu preferințele lui. Apoi, o antologie trebuie să fie construită ca o operă literară de sine stătătoare, nu trebuie să fie un simplu morman de texte alese la întâmplare ale unor autori consacrați. Textul ei trebuie să fie aerisit, să

curgă, să poată fi citit cu ușurință. Pe de altă parte, o antologie în altă limbă trebuie să fie și o punte între culturi, să conțină un set de cărți de vizită ale unor autori care să stârnească, să suscite și să incite curiozitatea cititorilor și către alte creații ale lor. Eu am învățat limba spaniolă pentru a-l citi pe Octavio Paz în original… La baza oricărei antologii reușite, cred eu, stă însă iubirea. Iubirea necondiționată pentru poezie, pentru frumusețea amețitoare a vieții, pentru intensitatea secretă a fiecărei clipe.

5. Cum se împacă poezia cu celelalte activități ale dumneavoastră?

Poezia nu se împacă cu nimeni și nimic, poezia nu este împăciuitoare. Poezia este pentru mine țâșnire, un sentiment brut care-și inventează limbajul potrivit ca să se exprime. „Excelsior”, cum ar fi exclamat Țuțea.

6. Ce a însemnat poezia pentru dumneavoastră, din punct de vedere biografic?

M-am îndrăgostit de poezie cu mult înainte de a descoperi ochii verzi de culoarea corcodușelor necoapte ai unei colege din școala generală. Poezia a fost prima mea iubire.

7. Cum înțelegeți identitatea bicefală a unui poet care este și traducător?

Traducând, recreezi poezia într-o altă limbă. Traducerea este și ea tot un act de creație, de aceea nu există niciun conflict între a crea un poem *de novo* și a recrea un poem într-o altă limbă.

8. Ca noi toți, sunteți și dumneavoastră probabil foarte solicitat de meserie, iar o antologie necesită multă muncă logistică și conceptuală. Cum reușiți să vă organizați timpul în acest sens?

Până acum nu am lucrat la vreuna dintre antologii cu vreun *deadline* prestabilit. Toate cele patru antologii de până acum au fost create fiecare în ritmul ei, unele mai rapid, altele mai lent. Mi-a făcut o imensă plăcere să lucrez la ele și le-am asamblat ca din joacă, ca un copil care construiește castele de nisip pe malul mării, fără să forțez nimic. Sunt perfect conștient că în curând marea le va șterge, dacă nu cumva, deja, le-a și șters. Știi cum se spune, secretul pentru a nu munci niciodată este să faci totul cu plăcere.

Imagine: Arhiva personală a medicului și scriitorului Doru Mugur Paul